

אינטר-ציון

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות,
מגדולי ישראל,
על מדות טובות
שנביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כ אלול תשס"ח שבת - ירושלים 6:04 תל-אביב 6:19 חיפה 6:10 מוצ"ש - ירושלים 7:15 תל-אביב 7:17 חיפה 7:16

פרשת כי-תבא

מניעת מכשול מרעהו

לא להכשיל זולתו בעבירה או בעצה שאינה הוגנת !

נלמד מהפסוק: "ארור משגה עור בדרך" (פרק כז-יח)

ו**כתב רש"י**: משגה עור - הסומא בדבר ומשיאו עצה רעה. עכ"ל. כיוצא בזה דרשו חז"ל בתו"כ על הפסוק "ולפני עור לא תתן מכשול" מהו לפני עור - לפני סומא בדבר, היה נוטל ממך עצה אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו. וכתב רבינו יונה ז"ל (בספרו שערי תשובה שער ג' נג, נד): עוד הוזהרנו מן המקרא הזה להשיא עצה הוגנת לאשר יועץ מבני עמנו, ולא להכשילו בעצה נבערה ולא ייעץ את חברו לפי דרכו וכו'.

רואים מדברי חז"ל עד כמה החמירה התורה שלא לגרום תקלה ומכשול לחברו ולא רק מכשול ודאי, אלא אף עצה רעה העלולה להביא לידי מכשול והפסד.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מוכיח (בספרו שיחות מוסר - תשלב) חידוש נפלא, שאף שלא נתכוון כלל במעשיו להרע, מכל מקום מכיון שבמצאות גרם מכשול לחברו נידון הוא בכל חומר הדין! ו**מוכיח** כן ממה שאמרו חז"ל (ב"ר פ"ד) "למה לא נאמר בשני 'כי טוב'?" צפה הקב"ה, משה קרוי טוב ועתיד ליטול את שלו מתחת ידי המים, לפיכך לא כתב בהן 'כי טוב'. כלומר: מפני שעתיד משה רבינו ללקות ע"י המים, היינו 'מי מריבה', לכן לא נאמר בבריאתם 'כי טוב'. ולכאורה: מה אשמים המים [שהם כה חיונים בעולם] במי מריבה, וכי המים פשעו במאומה?! אלא, מכיון שהם היו ה'גורם' שעל ידם באה תקלה למשה, שוב אינם ראויים שיאמר עליהם בבריאתם 'כי טוב'.

וכן מוכיח רבי חיים ממה שמצינו ביעקב אבינו שציוה ליוסף: "אל נא תקברני במצרים" (בראשית מזכ"ט), כדי שלא יעשוהו עבודה זרה, שכשם שנפרעין מן העובד כן נפרעין מן הנעבד דכתיב (שמות יב"ב) "ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים", ואם יעשו מבחיר האבות עבודה זרה, יכלל בעל כורחו בפסוק "ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים".

גם כאן יש לשאול: מה אשם יעקב אבינו במעשיהם של אחרים עד שמשום זה יהיה נידון ב'שפטים'? אלא מכאן, שכל מי שעושה או נעשה תקלה לבריות, אפילו אם לא נתכוון לכך כלל, הרי הוא נענש! ולכן ציוה יעקב ליוסף: "אל נא תקברני במצרים".

ראיה נוספת: בגמרא (שבת קמט): אמרו: "כל שחבירו נענש על ידו, אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה" ולמדו זאת מפסוקים עיי"ש. נמצאנו למדים: שכל שחברו נענש על ידו, היינו שבאה תקלה לחברו על ידו נקרא "רע" (כמפורש בפסוקים שם) ואינו זוכה להכנס במחיצתו של הקב"ה. ע"כ מדברי הגר"ח שמואלביץ.

לאור זאת נמצא חידוש לדינא, שראוי לכל אדם למחול לחברו על מה שחטא לו, אף שלא ביקש סליחתו, כדי שלא יענש על ידו. וכל שכן כשמבקש סליחתו, שלא יהיה אכזרי מלמחול. וידוע שהמדבר לשון הרע על רעהו עוברים כל זכויות המדבר למדובר, נמצא שבמחילת חברו לא רק שאין המדבר לשון הרע נענש, אלא עוד חוזרים אליו כל זכויותיו כבראשונה.

הוא הדבר שמבקשים אנו בליל ראש השנה ש"רבו זכויותינו כרימון".. וכן: "כתבינו בספר זכויות" דלכאורה תמוה: מה שייך לבקש על זכויות שבמצאות אין לנו?! אלא בקשתינו שיתן ה' בלב חברנו למחול לנו על ה'לשון הרע' (שהרבה נכשלים בו) וממילא ישובו אלינו כל זכויותינו שאבדו לנו.

למנוע מכשול לעתיד

פעם, בערב תשעה באב, באה אשה אחת לביתו של הגאון רבי יוסף דב סולובייצ'יק זצ"ל ושפכה לפניו את יגונה וצער: "רבנו, אשה כשירה אני וזהירה בדת משה ויהודית. מיום שנכנסתי לחופה מתקניה אני בכל ערב תשעה באב אטריות לסעודה המפסקת, כנהוג בישראל. ואילו היום נטרפה עלי השעה ואירעה לי תקלה, בעוונותי. גבלתי עיסה על מנת לעשות איטריות, תקפה עלי השכחה ועשיתי פתיתים!"

"**כך?**" - השים עצמו הגרי"ד מתמה - "אכן שאלה חמורה!" הוא קם והחל מדפדף בספר עבה שהוציא מהארון, מקמט מצחו, מושך בזקנו כיושב על מדוכה קשה. כמובן, הנוכחים שם תוהים ותמהים.

לאחר שעה קלה השיב הגרי"ד לאותה אשה: "הפתיתים מותרים באכילה, אלא שעליך לקבל על עצמך שמכאן ולהבא תהי זהירה בכל ערב תשעה באב להתקין אטריות לסעודה המפסקת!"

משיצאה האשה הביעו הנוכחים את תמיהתם: "מה ראה רבינו לעשות קלה שבקלות כחמורה שבחמורות?"

השיב הגרי"ד: "דברים כפשוטם. אשה זו פיה העיד בה שהדיוטית היא, ואם אדחה אותה בלעג נמצאתי מכשילה לעתיד, שלא תבוא עוד לשאול שאלת חכם אף על גופי דת משה וישראל..."

משולחנו של ביה"ל

שלא לדבר לשון הרע על הזולת !

נלמד מהפסוק: "ארור מכה רעהו בסתר" (פרק כז-כד)

וכתב רש"י: על לשון הרע הוא אומר. ובעל הטורים מצא רמז לכך: "בסתר" בגימטריא "בלשון הרע". למדנו שהכאה שלא בפניו הוא דיבור בגנות חברו היוצר נזק תדמיתי לחברו והשלכותיו מסוגלות להגיע עד לנזקי הגוף ונזקי ממון.

המספר לשון הרע מחלל שם שמים בסתר

ב"מכה רעהו בסתר" ישנו גם "מחלל שם שמים בסתר" כך משמע מפירוש היעב"ץ על המשנה באבות (פ"ד מ"ה) "כל המחלל שם שמים בסתר נפרעין ממנו בגלוי". ופירש היעב"ץ: "ונראה לי שבכלל המחלל שם שמים בסתר, הוא המספר לשון הרע, יען כי נמצאו בכנפיו אבק שלוש עבירות חמורות, שהשורש בכל אחת יהרג ואל יעבור..."

והנה המספר לשון הרע על חברו - כותב היעב"ץ - כשמעו את קול צעדיו [של המדובר] ישתוק מדבריו וישנה דיבורו, ובעבור מעל פניו יחזור לקלוקלו, ולא יחשוב שמי שמלא כל הארץ כבודו בכל מקום עיניו צופות... והמספר לשון הרע ומראה סבר פנים יפות לחברו בפניו ובקרבו ישים ארבו, ומידי עברו ילעיג עליו וישימהו מרמס לחרב לשונו... וכיון שכן, אין לך חילול גדול מזה, ולכן יפרעו ממנו בגלוי, וכמו שאמר "והעם לא נסע עד האסף מרים", כי ידעו כולם גודל עונש הרע ואעפ"י שהיה בסתר ובשוגג.

האם מותר לדבר לשון הרע כשאין איש שומע?

הביא הגרי"ח סופר שליט"א (בספרו תורת יעקב - ויקרא) את מה שכתב מהרח"ו ז"ל (בספרו שערי קדושה) בזה הלשון: "שיחה בטילה גורמת לידי עבירות גדולות, כי הרי אפילו ישב בטל הרי זה מושב ליצים ונענש עונשים גדולים. מכ"ש השח שיחות בטילות בפועל, ולא עוד אלא שמביא לידי לשון הרע ורכילות, וליצנות, ומספר בגנות חברו."

ודקדק הגרי"ח סופר בלשון קודשו, מהו זה שכתב בסוף דבריו "ומספר בגנות חברו" הרי זהו ה"לשון הרע ורכילות" שכתב בראשית דבריו, ומה הוסיף בזה?! ונשאר בצ"ע.

עוד הביא הגרי"ח סופר חידוש גדול מספר שו"ת שארית יעקב (אה"ע סי' ח) שכתב בזה"ל: "כי הוא אמר והתקדשתם והייתם קדושים בכל הענינים, הן בדיבור, הן במחשבה, וכל שכן במעשה, כי התורה ציותה שנהיה מצויינים לעבודת ה', לכן לא נאה לנהוג בשרירות לבב אפילו בינו לבין עצמו ואין שומע, אסור להוציא דבר רע על שום אדם. וכמו שאסרה התורה לא תקלל חרש. ומהאי טעמא אמרתי שאפילו יהיה האדם יחידי, הן בבית הן בשדה, ואין איש עמו, אסור לו לנבל פיו מדברים אסורים כגון לשון הרע ורכילות וקללות ושבועות ואפילו דברים בטלים אסורים המה לו, כי כל זמן שאדם חי על האדמה מוכרח הוא לקשט עצמו מכל דבר המאוס והמגונה". עכ"ל.

ותמה הגרי"ח סופר: בשלמא "קללות" מובן שאסור לומר בינו לבין עצמו, אבל איזה איסור שייך באמירת "לשון הרע" כשאין שומעין, הרי כל האיסור הוא כשמספר לאחרים על פלוני והלה מתגנה בעיניהם?! ונשאר בצ"ע.

דיבורים רעים משפיעים על הנפש

ולכאורה ניתן ליישב את דבריהם הק' של מהרח"ו והשארית יעקב באופן הבא: הנה מצינו בכמה מקומות שדיבוריו של אדם או מעשיו משפיעים עמוקות על אופיו ותכונות נפשו לטוב או למוטב. נכמו למשל בתכונת הכרת הטוב, נזהר משה רבינו לא להכות את היאור מפני שהטיב עמו, אף שבוודאי אין היאור מרגיש, אך המעשה יכול לקלקל את תכונת הכרת הטוב שבנפש, כביאורו של הגרא"א דסלר זצ"ל. או במצוה להרוג עיר הנידחת, נתנה התורה ברכה מיוחדת, "ונתן לך רחמים" כדי שהמעשה לא ישפיע מדת אכזריות בנפש!

לאור זאת ניתן לומר שסיפור לשון הרע, מלבד עצם האיסור שמזיק בזה לחברו - וזה כמובן רק אם אחרים שומעים - ישנו חסרון גדול בעצם זה שמדבר דברים רעים ושליילים על רעהו, וזה אף בינו לבין עצמו, שכן עצם הדיבורים הרעים משפיעים לרעה על תכונות נפשו וירגילוהו לדבר כך גם באזני אחרים. וכן משמע מפירוש רבינו בחיי על הפסוק "לא תקלל חרש" שביאר ש"אין האיסור מצד חברו השומע אלא מצד עצמו" עיי"ש. ואכ"מ.

מעתה, מיושב לפי"ז מה שהוסיף מהרח"ו ו"מספר בגנות חברו". שהרי בזה עצמו יש חסרון גם כשאין איש שומע ואין "איסור לשה"ר". וכן מיושב מה שכתב השארית יעקב, שיש איסור באמירת לשון הרע כשאין שומעים, מפני שהדבר משפיע לרעה על נפשו, כאמור.

זכות - לשמוע פחות...

סיפר רבי אהרן וואלקין שליט"א: שמעתי מהסבא הגה"צ רבי שמואל דוד וואלקין זצ"ל כי לעת זקנותו של החפץ חיים כאשר התחיל להחלש כח השמיעה של החפץ חיים, הציעו לו שיש "מכשיר שמיעה" ששמים באוזן וזה מגביה את קולם של המדברים ובוזה יכול החפץ חיים לשמוע טוב יותר.

השיב החפץ חיים על ההצעה בדברים הבאים: "כל החיים שלי עבדתי למעט מה שאני שומע, כדי שלא אכשל בדיבורים אסורים כמו לשון הרע ורכילות וכדומה, ועכשיו שמן השמים זיכו אותי שאני שומע פחות, וכי אשתדל בתחבולות כדי להגדיל ולהרבות מה שאני שומע?! אתמהה?!...!"

מאיר עיני ישראל

לשון הרע - ללא תועלת

מעשה שנכנס אדם אל הרב מטשעבין - הגאון רבי דב בעריש ווינדנפלד זצ"ל ובפיו טענות רבות על אופן הנהגת ה"חינוך העצמאי".

ישב הרב מטשעבין ושמע בדממה את כל טענותיו. משסיים דבריו נד לו הרב בראשו, לאות הסכמה לכל האמור.

פנה האיש ללכת כשהוא מלא סיפוק על אשר זכה להסכמה לדבריו, ועל כך שהרב מטשעבין מתנגד אף הוא ל"חינוך העצמאי".

ברגע זה פנה אליו הרב מטשעבין ואמר לו: "כפי שהבנתי מדברך, פניך מועדות כעת לצאת ולהקים רשת חינוך חדשה בכל הישובים, מהצפון ועד הדרום, כמענה לבעיות הקיימות ב"חינוך העצמאי" כיום..."

האיש שהופתע מתגובה בלתי צפויה זו, נענה מיד: "וכי ביכולתי הדבר?!"

אמר לו הרב מטשעבין: "אם כן, כל דברך בענין החינוך העצמאי, גם אם נכונים הם, לא היו במטרה לתקן את הטעון תיקון, והרי הם בגדר לשון הרע! דע, כי מכאן ואילך הנני אוסר עליך לדבר עמי על ה"חינוך העצמאי", כדין כל דברי לשון הרע!"

במחיצתם

לתמוך ולסייע בגוף ובממוץ, לחיזוק התורה וקיום מצוותיה בעולם!

נלמד מהפסוק: "ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם" (פרק כז-כו)

ואמרו חז"ל בגמרא שלכל אלו ה"ארורים" קדמה הברכה: "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת" ואחר כך אמרו: "ארור אשר לא יקים" (סוטה לז): ואמרו חז"ל בירושלמי (סוטה פ"ה ה"ד): אפילו למד ולימד, שמר ועשה, והיה סיפק בידו להחזיק [לומדי תורה] ולא החזיק, הרי זה בכלל "ארור". לא למד ולא לימד ולא שמר ולא עשה ולא היה סיפק בידו להחזיק, והחזיק הרי זה בכלל "ברוך".

פסוק זה כולל ב' ענינים - כותב החפץ חיים (בספרו עה"ת): א) שכל אחד מישראל חייב להחזיק את התורה בממוץ, כל אחד כפי כוחו וכמפורש בדברי חז"ל בכמה מקומות. ב) הקמת דת התורה בכללה, וזה תלוי ביד הבית דין שיש בידם כח לענין זה וכדאיתא בירושלמי סוטה.

ולאו דוקא בית דין - מוסיף הח"ח - אלא הוא הדין שכל אחד מישראל, שהוא נשוא פנים בעירו ויש לו הכח לחזק את דת התורה, חל עליו החיוב הזה... ולהקים דת התורה יש בכח כל אחד במה שחננו ה' וכמו דכתיב "כבד את ה' מהונך" ואמרו חז"ל אל תקרי מהונך אלא מהונך, דהיינו בכל מה שחנך, יש מי שחננו ה' בעושר רב ויש בידו להקים ישיבות ות"ת, אין לך הקמת הדת יותר מזה. וכן מי שחננו ה' לדרוש ברבים אודות זה וכו' כל זה בכלל הקמת הדת הוא.

ובספרו תורה אור (פרק יא) כתב החפץ חיים: ומפני שבוזה תלוי כל עיקר ויסוד הדת, שכאשר יחזיקו ישראל את התורה וייסדו ת"ת לנערים וישיבות, יתגדלו ילדי ישראל בתורת ה' ומהגדיים עשו תישישים שידעו כל עם קודש תורת ה' וחוקיו. וכן כשימצאו נדיבים בעם אשר יחזיקו ת"ת מהונם ימצאו ת"ת אשר יפרישו עיתותם לעסוק בתורת ה' ויורו משפטי ה' וחוקיו לישראל ותתקיים הדת, לפיכך כרת הקב"ה ברית על זה בחותם כל הארורין וכל הברכות שאין אחד מישראל נפטר מזה כל אחד במה שבכוחו.

השתדלות לחיזוק יסודי הדת

מוכן היה החפץ חיים בכל עת לפעול במסירות נפש לחיזוקו של כל אחד מעיקרי היהדות ובפרט כשנוגע הדבר ב"טהרת המשפחה" שהיא היסוד לצניעות היהודית ולכשרות המשפחה. הוא היה דורש מכל קהילה בישראל לבנות מקוואות סניטריים. תמיד היה מזהיר כי הזנחה או אדישות בשטח זה מטילה על המשפחה כתם ששום תשובה אין בכוחה לכבסו.

בשלהי קיץ תרע"ב נתבקש על ידי רבה של לידא שישפיע על אנשי עירו שישגו את האמצעים הנדרשים כדי לבנות מחדש את המקוה במקום. פנה אז החפץ חיים אל חתנו **רבי צבי לוינסון** וביקשו שיילוו אליו. אך רבי צבי שהיה טרוד בעניני הישיבה לא השיב לו תשובה ברורה.

משנכנס חודש אלול פנה שוב החפץ חיים אל חתנו והתחנן לפניו: "ר' צבי, קרבו הימים הנוראים ואין במה לבוא ליום הדין, הבה ניסע לפחות עתה ללידא לפעול משהו למען טהרת המשפחה, וימצא בידנו לפחות דבר-מה לבוא לפני ריבון העולמים בימים הקדושים והנוראים". ואכן נסע החפץ חיים יותר מפעם אחת ללידא בענין זה אך לא הצליח להשיג את מטרתו.

כאשר התכונן החפץ חיים לנסוע לארץ ישראל, נסע להפרד מיהודי העיירות השכנות. באחד מערבי השבת בא ללידא ושלח להזמין את ראשי הקהל לאכסנייתו. משהתכנסו, אמר להם החפץ חיים בקול רווי תחנונים כדלהלן:

"**הלא** ידעתם כמה כוחות השקעתו כדי שהמקווה בלידא יחודש, אך ללא תוצאות. אין לי חלילה שום טענה נגדכם, אפשר שגם אתם אינכם אשמים בכך. אך היות ואדם זקן אני ובקרוב כבר אהיה בעולם האמת, יתבעו ממני: ישראל מאיר, הן שכן קרוב היית ללידא, מדוע החרשת בשעה שידעת שבלידא אין מקוה מתאים? לפיכך מבקשכם אני, עשו עמדי טובה זו, אשרו לי בכתב שאינני אשם בדבר. אני עוררתי, תבעתי, ביקשתי ודרשתי, עשיתי כל מה שהייתי יכול, אלא שלא צייתו לי. גמלו נא עמדי חסד זה ואשרו לי את הדבר בכתב בחתימתכם".

עפ"י הח"ח - חיינו ופעלו

הכרת הטוב והודיה

להכיר ולהעריך הטובה שמקבל ממטיבו ולהודות לו על כך!

נלמד מהפסוק בפרשת ביכורים: "ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרת אליו" (פרק כו-ג)

וכתב רש"י (מהספרי): ואמרת אליו - שאינך כפוי טובה. ובהמשך נאמר: "וענית ואמרת לפני ה' אלוקיך ארמי אובד אבי וירד מצרימה"... (כה"ה). וכתב רש"י: מזכיר חסד המקום ארמי אובד אבי, לבן בקש לעקור את הכל כשרדף אחר יעקב... ומפרש החינוך (מצוה תר"ו): "ועל כן בהטיב לו השי"ת ובברכתו אותו ואת אדמתו לעשות פירות וזכה להביאם לבית אלוקינו ראוי לו לעורר לבבו בדברי פיו ולחשוב כי הכל הגיע אליו מאת אדון העולם, ויספר חסדיו יתברך עלינו ועל כל ישראל דרך כלל, ועל כן מתחיל בענין יעקב שחלצו הא"ל מיד לבן וענין עבודת המצריים בנו והצילנו ב"ה מידם. ואחר השבח מבקש מלפניו להתמיד הברכה עליו..."

ועדיין יש לשאול: לפי טעמו של החינוך, מדוע הוזכר רק מעשה לבן ולא הוזכרה כלל פרשת עשיו, הלא גם הוא רדף את יעקב וביקש להורגו עוד קודם מעשי לבן, והקב"ה הציל את יעקב מידו?!

ויתכן שהטעם מה שהזכיר הכתוב רק את לבן ומצרים, משום שדוקא הם סימלו יותר מאחרים את המדה הרעה הזו של כפיות טובה. שהרי לבן אף שידע על נאמנותו ומסירותו של יעקב למענו, והודה כי התברך בגללו. אעפ"כ "ביקש לעקור את הכל". וכן מצרים, אף שעשה יוסף עמהם טובה גדולה והחיה את מצרים, כפרו בטובה והעבידו את ישראל בפרך. את זאת מתכוון מביא הביכורים להזכיר ולהגיש בדבריו שהוא אינו כפוי טובה כמותם, אלא אדרבה, מכיר הוא בחסדי ה' וראוי לברכתו.

חובת הכרת הטוב

מעשה באשה חרדית ישישה שהייתה גרה אצל בניה שהם חילונים גמורים. היה לה שם מטבח לעצמה, וכך שמרה על כשרות המאכלים. בחגים, ובפרט בליל הסדר, היתה מתאכסנת אצל קרוביה החרדים כדי לטעום את הטעם האמיתי של החג.

פעם חפצו הבנים בעצמם לערוך את סדר פסח... ועל אף הכשרות השלימה, עז היה חפצה לנסוע גם הפעם אל קרוביה החרדיים. היא הלכה להתייעץ עם החזון איש, כדת מה לעשות. הורה לה החזון איש שעליה להשאר אצל בניה לליל הסדר מצד חובת הכרת הטוב שכן היא מתאכסנת אצלם כל השנה.

מעשה איש

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

בית של חסד

* * *

"לפני שלושה שבועות" (נכון לזמן משלוח הסיפור) "שוחחתי בטלפון עם חברה אחת. השאלה אותה היא הציגה לי בסיום השיחה, ממש לא הייתה מטרת השיחה. כבדרך אגב היא סיפרה שבנה הגיע לפרק 'האיש מקדש', והופנו אליהן שתי הצעות. הם מתלבטים אל איזו הצעה לגשת תחילה. היא ציינה בקשר לאחד השמות, שמדובר באחת שלמדה ב'מעלות'. 'את מכירה אותה?' שאלה אותי. בדרך כלל אני לא מכירה טוב את הלומדות בסמינר העל-תיכוני, בכיתות ה' ו'."

אבל דווקא עם השם שהחברה ביקשה לשמוע אודותיו, לא הייתה לה בעיה: **היא פשוט סיפרה לה את הסיפור** שהיא **שלחה כעת לפרסם בעלון**. המבררת שמעה את הדברים והם מצאו חן בעיניה.

אם נסיים שהשידוך אכן נסגר, זה ישמע בנאלי - אך זו המציאות האמיתית: הם התארסו והקימו בית נאמן בישראל; בית שיסודותיו הושתתו על חסד ומחשבה על הזולת - לא רק בדרך המליצה.

נשלח ע"י ח.ד. ירושלים

* * *

* *

*

בעוד שבוע וחצי נתכנס בבתי הכנסת בראש השנה כדי להמליך את הקב"ה. מי לא מעתיר בימים אלו של ערב ראש השנה, לזכות בשנה טובה ומתוקה? **"מי שהוא גומל חסדים"** משמיעים אותנו חז"ל (מדרש שו"ט פס"ה) **"יהא מבושר שתפילתו נשמעת!"**

ועצה מופלאה לזכות ביום הדין, מובאת בכתבי המקובל האלוקי, רבי משה קורדבירו: **"יש בהיכלות מלאכים מכוונים לקבל גמילות חסדים שעושים בעולם הזה, וכאשר מידת הדין מקטרגת על ישראל מיד מלאכי חסד מראים החסד - וה' מרחם על ישראל מפני שהוא חפץ בחסד. ואף שהם חייבים, אם הם גומלי חסד, מרחם עליהם בעבור זה"** (תומר דבורה פ"א).

"אני מורה בסמינר 'מעלות' בירושלים. לפני כשנתיים וחצי סיפרתי באחת הכיתות בה לימדתי שבשעה טובה ומוצלחת בני התארס. בתום השיעור ניגשה אלי אחת התלמידות והציעה לאפות עוגה עבור 'שבת אויפרוף' (שבת-חתן). הצעה נחמדה. הודיתי לה על רצונה הטוב."

* * *

התקופה שבין האירוסין לחתונה ידועה בלחץ שמאפיינ אותה. בחודשים ספורים - ובמקרים רבים: בשבועות ספורים - מנסים לסדר את כל צרכי הזוג למשך 80 השנים הבאות...

אבל האמת ניתנת להיאמר שאפילו את ערב החתונה עצמו לוקח הרבה זמן לארגן. יש למצוא צלם מתאים (שלא דוחף אורחים מכובדים רק כדי שהתמונה תצא יותר מוצלחת). צריך להחליט מי יקבל ברכה בחופה (שכן אמרו: "אל תהא ברכת כלה - קלה בעיניך")

צריך גם לאתר תזמורת (שמחיר העלות שלה גם משמח - ולא רק צלילי הסימפונייה). וכמובן, קייטרינג שלא מביא בורקסים שלא אוכלים אותם משתי סיבות (א. הם מאתמול. ב. הקייטרינג צריך אותם לחתונה של מחר) - וכהנה רבות על זה הדרך טרדות מטרדות שונות.

* * *

החתונה המיוחלת באה והתקרבה. כאילו לא עברו כמה חודשים מן האירוסין, הופיע פתאום ליל-שישי הסמוך לשבת אויפרוף. בדלת הבית של משפחת החתן נשמעו נקישות ובפתח ניצבו התלמידה שהציעה לאפות עוגה, יחד עם אימה. שתיהן הטריחו עצמן לבוא לביתה משכונה מרוחקת בעיר. מרוב טרדות שחלפו על פני אם החתן, היא שכחה לגמרי את הצעת התלמידה לאפות עוגה, ומאוד שמחה למראה ההפתעה: שני מגשים גדולים של עוגת ג'לי, בתוספת עוגיות פריכות ומגרות.

"לשמחתי היה לי משהו מיוחד ביותר, בתור מנה אחרונה בסעודות האויפרוף. כבר בשעתו, כאשר הציעה התלמידה את ההצעה, חשבתי שמדובר במעשה יוצא דופן. משום שלא היה לי קשר הדוק עם אותה תלמידה (אני מורה לאנגלית), ובכל זאת היא הציעה לגמול עימי חסד. חסד נטו". כמובן שתחושות ההערכה רק התגברו עם מימוש ההצעה.